

eller udnyttelsen til det pågældende formål er blevet forsinket af hindringer, som ejerne ikke har indfyldelse på.

Når adkomst er tinglyst efter indhentet dispensation fra landbrugsministeriet i henhold til § 1 stk. 5, og et af ministeriet fastsat vilkår for dispensationen ikke opfyldes, eller når erhververen har fået sin adkomst tinglyst på grundlag af en urigtig erklæring om, at ejendommen ikke benyttedes til landbrug eller gartneri, eller når en ved erhvervelse af auktions- eller fagedudlægsskøde i henhold til § 1, stk. 4, opstået afhændelsespligt ikke opfyldes, kan landbrugsministeriet ifølge § 3, *stk. 2*, pålægge sammenslutningen eller institutionen at afhænde ejendommen inden en af ministeriet fastsat frist. Det samme gælder, når adkomst, herunder arveadkomst og utinglyst skøde, er erhvervet i strid med reglerne i § 1. Erhvervens ulovlighed bevirker således ikke, at adkomsten er ugyldig.

Til afsnit B.

Reglerne i dette afsnit angår jorder, som ved lovforslagets ikrafttræden som lov tilhører sammenslutninger eller institutioner eller er i offentligt eje.

Til § 4.

Ifølge § 7 i statshusmandsloven (lovbekendtgørelse nr. 11 af 13. januar 1956) skal statens jordlovsudvalg have sin opmærksomhed henvendt på, hvorvidt der til en rimelig pris kan erhverves jorder, som er egnede til anvendelse efter statshusmandslovens regler. Foreligger der herefter mulighed for køb af jord, skal udvalget afgive indstilling til landbrugsministeriet, der afgør, om køb skal finde sted.

Forslagets § 4, *stk. 1*, indeholder en skærpelse af jordlovsudvalgets nævnte pligt, for så vidt angår jorder, som ved lovens ikrafttræden tilhører sammenslutninger og institutioner, samt jord i offentligt eje (jord tilhørende andre statsinstitutioner samt kommuners jordbesiddelser), idet det i disse tilfælde skal påhvile jordlovsudvalget at foretage undersøgelser af, om der i sådant eje findes jord, som er egnet til anvendelse efter statshusmandsloven eller loven om opførelse af arbejderboliger på landet, samt i bekræftende fald at søge forhandling om sådanne arealers afhændelse til jordfonden.

Ved „adkomst hidrørende fra tiden før denne lovs ikrafttræden“ sigtes ikke blot til tilfælde, hvor der ved lovens ikrafttræden foreligger tinglyst adkomst, men også til tilfælde, hvor det offentlige eller evt. en stiftelse fra ældre tid ejer jorden, men hvor der ikke er sket tinglysning af adkomsten.

Stk. 2 indeholder en bemyndigelse for landbrugsministeriet til i visse tilfælde, hvor en institution i henhold til reglerne i *stk. 1* afhænder jord til staten, at imødekomme ønsker fra sælgeren om vederlagsydelse af en særlig karakter til dækning af købesummen eller en del af denne.

Anbringelse af kapitalmidler i realværdier som landbrugsjord og landejendomme har fra gammel tid været betragtet som en på længere sigt særlig værdifast eller værdibevarende kapitalanbringelse. Medens andre formuegoder, herunder pengeeffekter, gennem tiderne har gennemgået betydelige værdiforskydninger og navnlig under udviklingen siden forrige århundredes begyndelse har været underkastet en meget stærk værdiforringelse, målt i forhold til produktion, forbrug og leveomkostninger, har værdien af jord under landbrugsdrift vist en betydelig stabilitet og periodevis endog en væsentlig stigende tendens.

Da de heromhandlede institutioners ejendomme — i modsætning til ejendomme i personligt eje — normalt ikke vil komme i omsætning og derfor ikke berøres af statens forkøbsret efter reglerne i statshusmandslovens § 8, og da bestemmelserne i forslagets afsnit A vil stille sig hindrende i vejen for, at en stiftelse, der afhænder landbrugsjord til staten, for de herved frigjorte kapitalmidler påny køber landbrugsjord, kan det muligvis i et vist omfang blive afgørende for mulighederne for at fremkalde en frivillig afhændelse af udstykningsjord fra stiftelser og lign. institutioner, om der for en del af købesummen kan tilbydes sælgerne vilkår, som i væsentlig grad gør vederlagsydelse lige så værdifaste som udbyttet af landbrugsjord.

I overensstemmelse hermed foreslås, at landbrugsministeriet i sådanne tilfælde skal kunne tillade, at købesummen eller en del heraf berigtiges ved årlige ydelser, hvis størrelse forhøjes eller nedsættes på grundlag af landbrugsøkonomiske konjunkturbevægelser. En nærmere udformning af reglerne for sådanne konjunkturregulerede vederlagsydelse er ikke optaget i lovforslaget, men forudsættes foretaget administrativt af landbrugsministeriet, jfr. forslagets § 5, *stk. 1*.

Denne form for vederlæggelse tager særlig sigte på stiftelses- og legatmidler, men er dog ikke begrænset til kun at finde anvendelse for disse midlers vedkommende. Institutioner af anden art og sammenslutninger, som fra ejendomme, der med tilsvarende formål er erhvervet til varig besiddelse, afhænder landbrugsjord til staten, vil også efter forslaget have mulighed for at opnå en sådan konjunkturreguleret vederlagsordning.

Som landbrugsøkonomisk konjunkturregistre-